

Republica Moldova

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
ANRE

str. Pușkin, nr.52 A, MD-2005 Chișinău, Tel: 022 852 901, anre@anre.md, <http://www.anre.md>

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

HOTĂRÂRE nr. 508/2020

din 10 decembrie 2020

mun. Chișinău

privind rezultatele controlului inopinat efectuat la titularul de licență „Apă-Canal Chișinău” S.A.

În temeiul art.12 alin.(1) lit.b) și art.15 din Legea cu privire la energetică nr.174/2017, art.7 alin.(2) lit.o) și art.9¹ din Legea nr.303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, în baza solicitării „Apă-Canal Chișinău” S.A. înregistrată la ANRE cu nr.3787 din 29.05.2020 precum și a Delegației de control nr.03/2020 din 09.07.2020, a fost efectuat controlul privind verificarea cheltuielilor și consumurilor atribuite la cheltuielile de bază pentru activitatea reglementată a titularului de licență „Apă-Canal Chișinău” S.A., în perioada anilor 2017-2019, în contextul solicitării aprobării cheltuielilor de bază pentru anul 2020.

În rezultatul controlului s-au constatat următoarele:

1. La situația din 31.12.2019 lungimea totală a rețelelor de apă și de canalizare efectiv utilizate în scopul furnizării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare a constituit 7 640,637 km, din care 3 042,579 km (39,8%) sunt înregistrate în evidența contabilă, iar 4598,058 km (60,2%) nu sunt înregistrate în evidența contabilă, nici în conturile extrabilanțiere ale societății. Volumul serviciilor de alimentare cu apă furnizate prin rețele pentru consumatori, a constituit 45,2 mil.m³, iar volumul serviciilor de canalizare a constituit 42,5 mil.m³, numărul consumatorilor fiind de 99 828. Volumul serviciilor de furnizare a energiei termice a constituit 20,8 mii Gcal pentru 601 consumatori.

2. „Apă-Canal Chișinău” S.A ține evidența contabilă în diferite programe informaționale automatizate ceea ce prezintă risc major de denaturare a datelor și nu permite de a obține prompt și veridic, dintr-o singură sursă, informații generalizate a situației economico-financiare a societății, inclusiv evidența analitică completă și extracția informației necesare privind cheltuielile reglementate și nereglementate ale acesteia, abatere constatată anterior prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 218/2016 din 17.08.2016 cu privire la rezultatele controlului activității licențiate desfășurate de către Apă-Canal Chișinău S.A. în perioada anilor 2013-2015.

3. În perioada 2017-2019 „Apă-Canal Chișinău” S.A. a înregistrat economii față de cheltuielile de bază anuale actualizate de către ANRE: în anul 2017 cu 35 951,1 mii lei; în anul 2018 cu 22 004,8 mii lei și în anul 2019 cu 17 042,6 mii lei.

Potrivit Metodologiei de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate aprobată prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr.489/2019 din 20 decembrie 2019 și potrivit Metodologiei de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor și tarifelor reglementate pentru producerea energiei electrice și termice, pentru serviciile de distribuție și furnizare a energiei termice aprobată prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr.396/2019 din 01.11.2019, economiile înregistrate la cheltuielile materiale în sumă de 51 922,5 mii lei (12 992,8 mii lei în anul 2017; 16 482,0 mii lei în anul 2018 și 22 447,7 mii lei în anul 2019), precum și la cheltuieli de întreținere și exploatare – 39 265,5 mii lei, (11 597,1 mii lei în anul

2017; 15 787,3 mii lei în anul 2018, și 11 881,1 mii lei în anul 2019) se vor lua în considerare la actualizarea tarifelor și la determinarea cheltuielilor de bază pentru anul 2020.

4. „Apă-Canal Chișinău” S.A. nu a respectat prevederile SNC „Imobilizări necorporale și corporale” și a Regulamentului privind exploatarea tehnică a sistemelor și instalațiilor publice de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin ordinul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului nr.159/331 din 02.07.2018, în cazul evidenței reparațiilor capitale ale imobilizărilor corporale, ce urmau a fi capitalizate, fapt ce a majorat în anul 2019 cheltuielile materiale cu 960,9 mii lei, precum și costul serviciilor antreprenorilor cu suma de 805,9 mii lei, care se vor lua în considerare la actualizarea tarifelor și la determinarea cheltuielilor de bază pentru anul 2020.

5. Apă-Canal Chișinău” S.A. nu a asigurat transparența la planificarea și desfășurarea achizițiilor în condiții de eficiență, ceea ce a condus la contractarea unor oferte neavantajoase din punct de vedere economic. Urmare a deficiențelor existente în cadrul sistemului de achiziții al societății și abordarea neuniformă a deciziilor manageriale, nu a fost asigurat principiul eficienței maxime la cheltuielile minime, fiind admise cheltuieli ineficiente la achiziționarea bunurilor materiale, aferente activității reglementate în sumă de 1 479,3 mii lei (276,5 mii lei în anul 2017; 200,8 mii lei în anul 2018 și 1 002,0 mii lei în anul 2019), care se vor lua în considerare la actualizarea tarifelor și la determinarea cheltuielilor de bază ale anului 2020.

6. În urma analizei procesului de citire a contoarelor s-a constatat:

- nivel scăzut de citire de facto a indicațiilor de 13-16% din numărul total de locuri de consum;

- numărul citirilor în mediu pe zi de către un controlor a constituit 14-19 contoare, din 30-60 planificate. În cazul îndeplinirii indicatorilor planificați de citire medie zilnică, costul mediu de citire a unui contor ar fi constituit în anul 2017 - 10,06 lei; în anul 2018 - 12,10 lei și în anul 2019 - 9,91 lei. Ca urmare „Apă-Canal Chișinău” S.A. a suportat cheltuieli ineficiente în sumă totală de 13 331,2 mii lei (anul 2017 - 4 283,1 mii lei; anul 2018 - 3 845,7 mii lei; anul 2019 - 5 202,4 mii lei).

- costul mediu de citire a indicilor unui contor a constituit 21,0 lei, ceea ce constituie 15,3% din costul mediu al unei facturi a consumatorilor din sectorul particular (141,1 lei/factură) și 21,6% din costul mediu al unei facturi a consumatorilor din blocurile locative (98,3 lei/factură).

Astfel „Apă-Canal Chișinău” S.A. urmează să majoreze eficiența procesului de citire a indicilor contoarelor, prin examinarea oportunităților privind citirea fizică a contoarelor, precum și eventuala instalare a contoarelor cu citire la distanță (în cazul când se demonstrează eficiența acestora) și reducerea numărului personalului. Eficiența procesului de citire a contoarelor se va lua în considerare la aprobarea următoarelor cheltuieli de bază.

7. În perioada anilor 2017-2019 „Apă-Canal Chișinău” S.A. pentru desfășurarea activității aferente furnizării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, a activității de producere, distribuție și furnizare de energie termică, contrar prevederilor art.7 alin.(3) lit.c) și art.35 alin.(4) lit.a) al Legii nr.303/2013, nu a aplicat principiul eficienței maxime la cheltuieli minim necesare și a admis cheltuieli ineficiente privind:

- emiterea facturilor în sumă de 2 902,0 mii lei în anul 2017; 2 392,4 mii lei în anul 2018 și 2 117,5 mii lei în anul 2019;

- distribuirea facturilor cu angajații proprii în sumă de 204,1 mii lei în anul 2017; 217,1 mii lei în anul 2018 și 191,1 mii lei în anul 2019;

- ratarea reducerilor oferite de ÎS „Poșta Moldovei” în funcție de numărul de facturi distribuite, înregistrând pentru anul 2019 cheltuieli ineficiente în sumă de 292,9 mii lei;

- cheltuieli materiale (combustibil) în sumă de 248,4 mii lei în anul 2017; 52,1 mii lei în anul 2018 și 92,4 mii lei în anul 2019;

- cheltuieli materiale, legate de depășirea concentrației maxim admisibile (CMA) în sumă de 2 117,5 în anul 2017; 1 586,4 mii lei în anul 2018 și 799,6 mii lei în anul 2019;

- cheltuieli de întreținere și exploatare direct suportate de serviciul public de canalizare de la depășirea concentrației maxim admisibile (CMA) în sumă de 1 027,7 mii lei în anul 2017; 959,6 mii lei în anul 2018 și 721,9 mii lei în anul 2019;

- servicii de pază în mărime de 2 551,0 mii lei în anul 2019;

- servicii de dispecerat în sumă de 120,0 mii lei (40,0 mii lei în anul 2017; 40 mii lei în anul 2018 și 40 mii lei în anul 2019);

- servicii privind citirea contoarelor cu dispozitive de citire la distanță de 70,0 mii lei în anul 2019.

8. „Apă-Canal Chișinău” S.A. nu a asigurat optimizarea structurii organizatorice și a proceselor operaționale în cadrul acesteia, în scopul eficientizării activității unor subdiviziuni în funcție de obiectivele și responsabilitățile bine definite, fapt ce a determinat sporirea cheltuielilor de personal (a numărului de personal), care nu vor fi acceptate în scopuri tarifare.

9. Urmare a verificării respectării principiului costurilor necesare și justificate privind cheltuielile efective pe compartimente: materiale, personal, cheltuieli de întreținere și exploatare, cheltuieli administrative și de distribuție și a cheltuielilor de bază pentru anul 2020, solicitate de către „Apă-Canal Chișinău” S.A., au fost constatate abaterii de la exigențele prevăzute în cadrul metodologic, fapt ce a contribuit la diminuarea acestora cu 80 705,1 mii lei și anume:

- cheltuielile materiale (CM) – 7 519,9 mii lei;

- cheltuielile de personal (CP) – 54 957,4 mii lei;

- cheltuielile de întreținere și exploatare (CIE) – 11 817,2 mii lei;

- cheltuielile de distribuție și administrative (CAD) – 6 410,6 mii lei.

Examinând Raportul prezentat, obiecțiile titularului de licență la acesta și constatările sus-enumerate, în temeiul art.15 alin.(1) al Legii nr.174/2017 cu privire la energetică, Consiliul de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică,

HOTĂRĂȘTE:

1. Se ia act de Raportul privind rezultatele controlului inopinat pentru verificarea cheltuielilor și consumurilor atribuite la cheltuielile de bază pentru activitatea reglementată a titularului „Apă-Canal Chișinău” S.A., în perioada anilor 2017-2019, în contextul solicitării cheltuielilor de bază pentru anul 2020.

2. Se obligă „Apă-Canal Chișinău” S.A.:

2.1. să intensifice procedurile necesare pentru asigurarea procesului de delimitare publică, aferentă activității furnizării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare în conformitate cu art.II. alin.(4) din Legea nr.322/2018 pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

2.2. să asigure ținerea evidenței contabile într-un singur sistem informațional, care ar permite o evidență analitică completă și corectitudine în extracția informației necesare privind costurile și cheltuielile reglementate și nereglementate ale acesteia și ar contribui la reducerea cheltuielilor privind personalul sectorului informațional, contabil, economic și a altor sectoare.

2.3. să întreprindă măsuri în sensul optimizării numărului de personal implicat în activitatea reglementată (prin reducerea numărului de personal), în funcție de atribuțiile exercitate, pentru a nu admite suprapunerea funcțiilor, precum și a eficientiza activitatea desfășurată.

2.4. să asigure procesul de achiziții a bunurilor materiale prin aplicarea principiului de eficiență maximă la cheltuieli minime și asigurarea transparenței în acest proces.

3. Departamentul aprovizionare cu apă și canalizare și Departamentul gaze naturale și energie termică din cadrul ANRE, în procesul examinării tarifelor reglementate, va întreprinde următoarele măsuri:

a) în procesul actualizării tarifelor și determinarea devierilor tarifare vor ține cont de economiile înregistrate la compartimentele:

- cheltuielile materiale în sumă totală de 51 922,5 mii lei (12 992,8 mii lei în anul 2017; 16 482,0 mii lei în anul 2018 și 22 447,7 mii lei în anul 2019), și

- cheltuieli de întreținere și exploatare – 39 265,5 mii lei (11 597,1 mii lei în anul 2017; 15 787,3 mii lei în anul 2018 și 11 881,1 mii lei în anul 2019), (tabelul nr. 4 al raportului adițional).

b) la determinarea cheltuielilor de bază ale anului 2020 vor diminua cheltuielile de bază solicitate de către „Apă-Canal Chișinău” S.A. cu valoarea cheltuielilor ce nu corespund exigențelor prevăzute în cadrul metodologic în sumă de 80 705,1 mii lei după cum urmează:

- cheltuieli materiale (CM) – 7 519,9 mii lei, (tabelul nr. 14 și nr. 17 al raportului adițional);

- cheltuieli cu personalul (CP) – 54 957,4 mii lei, (tabelul nr. 13 și nr. 17; Anexa nr. 3 al raportului adițional);

- cheltuieli de întreținere și exploatare (CIE) - 11 817,2 mii lei, (tabelul nr. 15 și nr. 17 al raportului);

- cheltuieli administrative și de distribuire (CAD) – 6 410,6 mii lei (tabelul nr. 14 și nr. 17 al raportului adițional).

4. În scopul sporirii eficienței activității desfășurate, „Apă-Canal Chișinău” S.A. urmează să eficientizeze sistemul intern de control managerial pentru evitarea sau minimalizarea pe viitor a oricăror cheltuieli care nu se recuperează prin tarifele reglementate.

5. Prezenta Hotărâre se va aduce la cunoștință titularului de licență „Apă-Canal Chișinău” S.A. și Consiliului municipal Chișinău.

6. În termen de 6 luni din data aprobării prezentei Hotărârii, „Apă-Canal Chișinău” S.A. va informa ANRE despre acțiunile întreprinse pentru executarea punctelor 2 și 4 din Hotărâre.

7. Controlul asupra executării prezentei Hotărâri se pune în sarcina Departamentului licențiere, monitorizare și control, Departamentului aprovizionare cu apă și canalizare și Departamentului gaze naturale și energie termică.

8. Prezenta Hotărâre poate fi contestată la autoritatea emitentă în termen de 30 zile.

Veaceslav UNTILA
Director general

Octavian CALMÎC
Director

Eugen CARPOV
Director

Ștefan CREANGĂ
Director

Violina ȘPAC
Director